

Ikke nødvendigt med vagtmænd når vandværket skal tilse nedgravede boringshuse

Skal der posteres vagtmænd på overfladen, når der udføres tilsyn med nedsænkede boringshuse?

Svar fra Arbejdstilsynet går i mod den hidtidige antagelse om, at dette arbejde falder ind under AT's bekendtgørelse om kloakarbejde, der stiller krav om placering af to vagtmænd på overfladen.

*Forfattere: Sektionsleder Jan Østergaard, Hjørring Vandelskab A/S
Civ. Ing. Torben O. Jensen,
Forsyningskonsulenterne.dk*

Rigtig mange af de danske vandforsyninger henter deres vand op via nedsænkede boringshuse, hvis gulvplan som følge af udformningen kan ligge 2 meter eller mere under terræn. Adgangsforholdene sker via en lem eller et tungt dæksel, og den videre adgang sker via en stejl lejder eller evt. nogle trin, der er indstøbt i borehusets væg. Der er ikke tal på hvor mange af denne slags boringshuse, der er i anvendelse herhjemme, men tallet er næppe under tusind.

Vandværkets driftspersonale skal have adgang til boringshusene for bl.a. reparationer, vedligeholdelse, rengøring, prøveudtagning og almindeligt tilsyn.

Fordi disse boringshuse er udformet, som de er, har det hidtil været almindelig antaget, at arbejdet i disse er omfattet af Arbejdstilsynets bekendtgørelse om kloakarbejde¹. Denne bekendtgørelse fastlægger nogle strenge sikkerhedskrav til arbejdets udførelse, bl.a. skal der på

overfladen ved dækslet posteres to vagtmænd, udstyret med sikkerhedsudstyr og hejseværk. En rutinemæssig inspektion, gennemført efter disse regler, vil således skulle omfatte mindst tre personer.

Da mange, selv lidt større vandværker, kun har et driftspersonale på en eller to personer, vil denne regel selvsagt være umulig at overholde. Nogle vandværker har søgt dispensation fra reglen (og fået dispensation til på visse betingelser ikke at skulle anvende vagtmand på overfladen), andre "gør som de plejer" – endelig er der sikkert mange vandværker, der slet ikke har kendskab til hvilke regler, der gælder.

Hjørring Vandværk (efter 1. januar 2007 Hjørring Vandelskab A/S) har ca. 45 boringshuse, der falder ind under denne kategori, og søgte derfor i 2006 Arbejdstilsynet om dispensation fra reglen om vagtmænd. Arbejdstilsynets svar var overraskende og kan (i uddrag) læses i tekstboksen nedenfor.

Da ansøgningen om dispensation alene omhandler installationer til indvinding af grundvand, er det af dispensationsansøgningen omhandlede arbejde ikke omfattet af bekendtgørelse nr. 473 af 7. oktober 1983 om kloakarbejde mm. Dispensation kan således ikke gives efter denne bekendtgørelse.

Dette svar (tilsyneladende et afslag!) skal forstås således, at vandværkets arbejde i nedsænkede bo-

ningshuse ikke er omfattet af bekendtgørelse nr. 473 om kloakarbejde, og at det derfor heller ikke er nødvendigt at dispensere fra denne bekendtgørelse. I en senere telefonsamtale har Arbejdstilsynet bekræftet dette over for Hjørring Vandelskab A/S.

Vandforsyningerne behøver således ikke at skulle postere vagtmænd på overfladen, når man skal ned i de nedsænkede boringshuse. Dette betyder dog ikke, at der ikke skal være truffet sikkerhedsmæssige foranstaltninger. Arbejdstilsynet præciserer således, at arbejdet er omfattet af arbejdsmiljølovens almindelige bestemmelser, således som de kommer til udtryk i Arbejdstilsynets bekendtgørelse om arbejdets udførelse² – særlig § 11 om alene arbejde og § 13 nr. 2 om kvælning er relevante.

Hjørring Vandelskab A/S udarbejdede i samarbejde med Forsyningskonsulenterne.dk en arbejdsinstruktion, som driftspersonalet skal følge, når de skal tilse de nedsænkede boringshuse. Denne arbejdsinstruktion indebærer bl.a., at der, inden der sker nedstigning, skal sænkes en iltmåler ned i boringshuset for herved at konstatere, at der ikke er kvælningsfare og, at denne iltmåler skal forblive i funktion i boringshuset under hele opholdet. Arbejdsproceduren blev fremsendt til Arbejdstilsynet sammen med dispensationsansøgningen, og i svaret bekræftede Arbejdstilsynet, at arbejdsmiljølovens almindelige bestemmelser (se ovenfor) vil være overholdt, såfremt arbejdsinstruksen efterleves.

At dette skal tages alvorligt kan bl.a. ses af en afgørelse fra Arbejdsmiljøklagenævnet³, der fastholdt et påbud fra Arbejdstilsynet til et vandværk om, at vandværket skulle

¹ Nærmere bestemt Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 473 af 7. oktober 1983 om kloakarbejde mm. § 19, stk.4, 5 og 6.

sikre adgangsveje til pejlebrønde/-bygværker samt sikre mod kvælning mv. før og under ophold i disse.

Men konklusionen er klar: Vandværker kan uden at bryde loven, undlade at placere vagtmænd ved borehuset, såfremt de almindelige sikkerhedsregler herom er overholdt. Så det kan man da kalde godt nyt – ikke mindst til de mange vandværker, der ikke beskæftiger mere end 2 – 3 personer som driftspersonale.

Nærmere oplysninger hos:

Hjørring Vandselskab A/S,
Sektionsleder Jan Østergaard
e-mail:
jan.oestergaard.hjoerring.dk

Forsyningskonsulenterne.dk,
Civ. Ing. Torben O. Jensen
e-mail:
toj@forsyningskonsulenterne.dk

*Eksempel på nedgravet boringshus.
Her behøves ikke længere vagtmænd.*

Adgangsforholdene i et nedgravet boringshus.

Få styr på administrationen – og tid til bestyrelsesarbejdet!

Vi udfører:

- al bogføring
- udsendelse af ácontoopkrævninger
- kontrol af indbetalinger
- flytteopgørelser
- udarbejdelse af årsregnskaber
- kort sagt, vi klarer enhver opgave

Vandværksadministration

v/Hanne Haaning . Paradisvej 1 . 7950 Erslev
Telefon 97 74 12 00 . Fax 97 74 20 31
E-mail: kontorhjaelpen@mail.tele.dk

² Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 559 af 17. juni 2004 med senere ændringer

³ Arbejdstilmiljøklagenævnets årsberetning 2002